

HOSPICE DUIN- EN BOLLENSTREEK

Voorjaar 2015
NIEUWSBRIEF

Voorwoord

Na een betrekkelijk zachte winter kunnen we nu weer richting voorjaar en zomer kijken. Heerlijk als we weer in onze fijne tuin kunnen verblijven, met het geluid van blatende schapen en scharrelende kippen. Wat hebben we toch een prachtige plek!

We hebben eind 2014 een periode gekend waarin we veel kortdurende opnames hadden. In die periode werden mensen in zeer zorgwekkende toestand opgenomen om soms maar een dag bij ons te verblijven. Toch werden wij ook in die gevallen gesterkt door de terugkoppeling van gasten en naasten dat het, zelfs voor één dag of twee dagen, zeer de moeite van de verhuizing waard was. Een bewuste keuze voor ons huis werd gemaakt, om in rust en warmte het leven los te kunnen laten.

Vanaf het najaar doen we mee aan het kwaliteitsonderzoek voor hospices en thuiszorg. Onze landelijke vereniging VPTZ coördineert en verwerkt de vragenlijsten. Het is fijn als naasten ons feedback geven over onze dienstverlening. We proberen de aangedragen verbeterpunten in te voeren maar gelukkig is het merendeel van de naasten ontzettend tevreden over onze zorg en dienstverlening. Daar doen we het voor!

Fijn om te kunnen vermelden dat ons bestuur inmiddels weer op volledige sterkte is. In deze nieuwsbrief stellen de nieuwe bestuursleden zich voor. Jammer om te melden dat verpleegkundige Rob Boxhoorn ons per 1 mei heeft verlaten in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Rob heeft de palliatieve zorg binnen ons verpleegkundigen team vanaf het begin mede naar een grote hoogte geleid. Zijn deskundigheid en warme persoonlijkheid was in het hospice van enorme waarde.

De vrijwilligerscursus is verhuisd naar het voorjaar. Dat betekent dat we vrij snel achter elkaar twee groepen nieuwe kanjers hebben geschoold. Op de krantenberichtjes is weer goed gereageerd. We zijn gezegend met een prima groep enthousiaste medewerkers en vrijwilligers die de kwaliteit van de zorg hoog in het vaandel hebben staan. Het kan niet genoeg worden benadrukt dat zonder inzet van alle vrijwilligers, met welke taak dan ook, we deze zorg niet op dit niveau kunnen brengen. De dankbaarheid jegens hun inzet geldt niet alleen voor al onze gedreven vrijwilligers maar ook ten aanzien van het deskundige team van verpleegkundigen, palliatief consulenten en coördi-

natoren. We blijven een organisatie in beweging, zeker ook qua nieuwe ontwikkelingen. In deze nieuwsbrief leest u wat we in dit jaar weer doen om ons verder te kwalificeren in goede palliatieve zorg en hoe we onze kennis delen met onze omgeving.

Wat is het fijn dat we in de belangstelling blijven staan van particulieren en organisaties die ons een warm hart toedragen. Dat stelt ons in de gelegenheid om nieuwe, soms kostbare, zaken aan te schaffen die voor extra comfort zorgen in de zorg aan onze gasten. In 2015 kunnen nieuwe sta-op stoelen en airconditioning worden aangeschaft. Daarom: dank aan al degenen die met een grote of kleine bijdrage ons hospice steunen!

Evelien van Duin
manager

Aanbevolen literatuur

Voor u gelezen: “Moeder wanneer ga je nu eens dood”
van Martina Rosenberg.

Martina Rosenberg (1963) is schrijfster en journaliste en was jarenlang medewerkster public relations bij het Rode Kruis. In “Moeder wanneer ga je nu eens dood” beschrijft zij het confronterende relaas van het gevaar van overbelasting van mantelzorgers.

Volgens de Nederlandse regering moeten kinderen in de toekomst hun hulpbehoevende ouders verzorgen. Welke verwoestende gevolgen dat kan hebben beschrijft Martina Rosenberg in het boek “Moeder wanneer ga je nu eens dood”. Het boek gaat over de intens zware belasting van de langdurige zorg voor dementerende en zieke ouders en de dagelijkse confrontatie met langdurig lijden. De titel lijkt onbarmhartig, maar na tien jaar zorg was dit het enige dat de schrijfster nog kon wensen. Allereerst voor haar moeder en ook om zelf te overleven.

 Martina Rosenberg

trok met man en kind in bij haar ouders, in de hoop dat iedereen elkaar van dienst kon zijn. Grootouders passen op het kleinkind, de kinderen doen af en toe een boodschap voor de ouders. Maar dan begint Rosenbergs moeder langzaam te dementeren en krijgt haar vader ook nog een hersenbloeding en wordt ook hij een zware belasting. Dat betekent dat de dochter stap voor stap de organisatie van en de verantwoording voor het leven van haar ouders op zich moet gaan nemen. Ze probeert wanhopig te voldoen aan alles wat er van haar wordt verwacht, en faalt, tot ze, na negen jaar, nog maar één ding denkt: “Moeder, wanneer ga je nu eens dood”. Dit eerlijke verslag verwoordt de ergernis, de angst en het schuldgevoel van iedereen die ongewild de verzorger van zijn ouders wordt. Waar ligt de grens van wat je aan moet kunnen?

 Bestseller in Duitsland

“Moeder wanneer ga je nu eens dood” was een bestseller in Duitsland en zal met de huidige bezuinigingen in de zorg de komende jaren ook heel herkenbaar zijn voor Nederlandse mantelzorgers. Het boek beschrijft heel goed hoe je als mantelzorger langzaam wordt leeggezogen, vaak doordat het aftakelingsproces van zieke ouders vele jaren duurt. Het zijn vaak juist de dagelijkse terugkerende kleine belastingen en irritaties die soms jaren duren, die uiteindelijk de mantelzorger volkomen overbelast doen raken. Veel mantelzorgers weten niet waar ze aan beginnen als ze de zorg voor ouders op zich nemen. Ze zijn vaak heel bereidwillig en soms duurt het proces van zorg ook maar een korte tijd. Dan is mantelzorg goed te doen. Als er echter twee ouders tegelijk langdurig hulpbehoevend worden en dementie een rol gaat spelen, wordt het loodzwaar voor de mantelzorger. Het is niet alleen de daadwerkelijke zorg die zwaar is, ook de enorme tijdrovende administratieve rompslomp kost veel tijd en energie. Daarbij is de continue confrontatie met ziekte, aftakeling en de naderende dood ook psychisch een zware belasting. Als de zorg lang duurt, wordt het steeds moeilijker om de zorg in je hoofd los te laten en zelf nog vreugde te voelen.

 Afspraken over zorg

Zijn er meer broers en zussen, dan is het belangrijk om al van te voren duidelijke afspraken te maken over de eerlijke verdeling van de zorg. Vaak is degene die het dichtst bij de ouders in de buurt woont de klos en dat brengt het gevaar met zich mee dat deze mantelzorger overbelast raakt. Ouders zouden de zorg al moeten regelen voordat ze hulpbehoevend worden. Dit boek laat zien dat het van groot belang is om al in een vroeg stadium met ouders en kinderen goede afspraken te maken over hoe de zorg moet worden geregeld en verdeeld, mocht dit in de toekomst nodig zijn.

 Reacties

“Zo herkenbaar en bureaucratie ten top. Een vreselijk verloop van ziektebeeld, maar ook de draagkracht van familie wordt goed weergegeven. Een zwaar en heftig verhaal maar zo goed verwoord dat iedereen dit in 1× zou uitlezen. Een waardevol boek wat in deze tijd niet mag ontbreken.”

Barbara van Dijk

“Heb het in een ruk uitgelezen en heeft me nog lang bezig gehouden aangezien ik ook niet zo jong meer ben. Kan me de reactie van de dochter goed voorstellen.”

Stroblom

“Ik heb dit boek in twee dagen uitgelezen. Het is vlot geschreven, soms zelfs humoristisch. Ik ben zelf mantelzorger voor mijn moeder. Ik ga meerdere keren per week naar mijn moeder toe. De situaties in het boek zijn heel herkenbaar voor mij, de machteloosheid die je voelt als je belast bent met de zorg. De schaamte die je voelt als je dingen meemaakt met je ouders die je niet wil meemaken. De voortdurende schrik bij ieder telefoontje dat je krijgt. Dit boek is gewoon ook een steun voor mij. Je beseft dat je niet de enige bent die veel mee maakt met haar ouders. Ik heb er veel steun aan gehad.”

Ricolette

“Voor de stilte?”

In het kader van de Internationale Dag van de Palliatieve Zorg 2015 hebben we in het weekend van 10 en 11 oktober twee activiteiten in het vooruitzicht. Op zaterdag 10 oktober zullen we voor geïnteresseerden weer een open huis organiseren waarin we een rondleiding verzorgen en vertellen over ons werk. Op zondagmiddag 11 oktober organiseren we een filmmiddag waarin de documentaire “Voor de Stilte?” wordt belicht.

Filmportretten

“Voor de stilte?” is een filmproject van de Stichting Zuiderzigt waarin acht mensen in de laatste fase van hun leven worden geportretteerd aan de hand van een bijzondere herinnering of een gave. Geheugen en herinnering spelen een belangrijke rol in iemands leven.

Nieuwe beslissingen worden genomen met ervaringen uit het verleden in het achterhoofd.

Maar welke herinnering is echt dierbaar? Worden de vreugdevolle of juist de pijnlijke gebeurtenissen het best onthouden? De herinneringen die iemand meeneemt in zijn dood zijn heel privé, maar zijn ook een schatkist aan unieke verhalen.

Levendige, warme verhalen

Filmmaker Richard Dols geeft aan dat de drijfveer voor de documentaire komt vanuit een gemiste kans om afscheid te nemen. “Een vriend van mij lag in het hospice. Hij schreef erover op zijn blog, maar het is mij ontgaan. Spijtig. Van anderen hoorde ik verhalen over hoe mijn vriend de boel in het hospice nog ge-

reorganiseerd had. Hij was een enorm fan van Apple computers en heeft in de tijd dat hij in het hospice verbleef twee verpleegkundigen aangemoedigd een iPad te nemen en het systeem aldaar geüpdate. Levendige, warme verhalen. Dat trekt mij. Dat er in de laatste fase van je leven een band ontstaat met de mensen die je verzorgen en dat je zelf die verzorgers nog iets meegeeft. Mensen praten over alledaagse dingen, terwijl de dood om de hoek loert. Maar wat gaat er op zo’n moment in iemands hoofd om? Ik wil weten wat iemand ziet, voelt, ruikt en denkt. En vooral wat iemand zich nog specifiek herinnert.”

Groepsgesprek

De filmportretten uit het project worden aangeboden aan regionale omroepen en filmfestivals. Daarnaast wil de stichting zich met dit project richten op het onderwijs. De portretten worden getoond aan middelbare scholen in de omgeving van de hospices. Tevens worden de portretten aangeboden aan zorgopleidingen van hogescholen en universiteiten. De bedoeling is dat de films in de lessen vertoond worden en dat er daarna een groepsgesprek plaatsvindt onder begeleiding van deskundigen.

Hospice Duin- en Bollenstreek heeft meegewerkt aan dit project en zal rondom de Internationale Dag van de Palliatieve Zorg de film vertonen. Filmmaker Richard Dols zal als gastspreker de film inleiden en nabespreken. De film is toegankelijk voor Vrienden en overige geïnteresseerden. Locatie: Theater Het Onderdak, J.P. Gouverneurlaan 40a te Sassenheim.

Op inschrijving

Houdt u de berichtgeving in de streekkranten in de gaten, want beide activiteiten gaan op inschrijving! U kunt zich reeds inschrijven voor een of beide activiteiten, bij voorkeur via e-mail: info@hospiceduinenbollenstreek.nl of telefonisch: 0252-227139.

De bijeenkomsten worden mogelijk gemaakt door de Stichting Vrienden van Hospice Duin- en Bollenstreek.

Opnamegegevens vierde kwartaal 2014

Opnames	17
Man	7
Vrouw	10
Gemiddelde leeftijd	74,9 jaar
Overleden	18
Ontslag	1
Gemiddelde verblijfsduur	26 dagen

Komende van thuis	14
Komende uit ziekenhuis	3
Komende uit verpleegverzorgingshuis	0

Gemiddelde bedbezetting 76,26 %

Zorginzet VPTZ thuis 4 cliënten

Eerste kwartaal 2015

Opnames	17
Man	6
Vrouw	11
Gemiddelde leeftijd	72,1 jaar

Overleden	16
Ontslag	1
Gemiddelde verblijfsduur	2,5 dagen

Komende van thuis	10
Komende uit ziekenhuis	6
Komende uit verpleegverzorgingshuis	1

Gemiddelde bedbezetting 69 %

Zorginzet VPTZ thuis 4 cliënten

Giften en donaties

In het 4e kwartaal van 2014 en het 1e kwartaal van 2015 ontvingen wij in totaal € 5396,-. Dit zijn giften van onder meer nabestaanden, bedrijven, diaconieën en particulieren die los staan van de jaarlijkse donaties. Het Hospice Duin- en Bollenstreek is u zeer erkentelijk voor uw gift.

Het hospice wil graag ieder die een gift heeft gedaan persoonlijk bedanken. Maar uit een oogpunt van privacy vermeldt de bank op het rekeningafschrift alleen het bedrag en de naam van de gever. Meestal kunnen we het adres wel achterhalen, maar niet altijd. Ons verzoek aan u is dan ook of u bij het overmaken van een gift onder de opmerkingen uw adres wilt aangeven, zodat wij u kunnen bedanken.

Gast aan het woord

In deze nieuwsbrief geven we het woord aan de heer Henk Breimer, die sinds 31 januari 2014 bij ons is geweest.

Mijnheer Breimer is in 1936 geboren in Hindeloopen, een van de Friese Elf Steden. Zijn ene grootvader was veeboer, zijn andere een man die, behalve bakker, vooral ondernemer was: hij kocht panden en liet deze verbouwen. Dat was dan de taak van mijnheer Breimers vader: ook hij was van oorsprong bakker, maar hield zich meer bezig met de huizenbusiness. Tot zijn 17de jaar woonde mijnheer Breimer in Hindeloopen, waarna hij Economie ging studeren in Groningen. Hij was geen snelle student: het studentenleven beviel hem bijzonder goed en Groningen was ook toen al een "erg leuke stad". Na zijn afstuderen kwam de volgende fase: werk zoeken. De eerste sollicitatie deed hij bij Dirk van den Broek, die toen al een flink aantal winkels had. Hij kreeg van de heer Van den Broek zelf zijn eerste afwijzing door middel van een handgeschreven brief, waarin hem werd aangeraden eerst maar eens een jaar of tien ervaring op te gaan doen voordat hij als econoom bij Van den Broek aan het werk kon gaan. Zijn eerste baan vond Meneer Breimer bij een transportbedrijf in Rotterdam. Dat was de stad waar hij ook zijn vrouw ontmoette. Ze trouwden en kregen drie kinderen: dochter Anne en zoons Sipke en Rein. Het gezin ging in Waddinxveen wonen waar meneer Breimer tot zijn vertrek naar het hospice zijn hele leven is gebleven.

Reizen

Het grootste deel van zijn werkzame leven bracht mijnheer Breimer door bij het Nederlands Economisch Instituut dat ook verbonden was aan de Erasmus Universiteit. In die functie heeft hij veel gereisd, vooral naar Azië en Afrika. Hij gaf economisch advies aan grote ingenieursbureaus die zich vooral bezighielden met de aanleg van nieuwe havens. Ook in Brussel, aanvankelijk bij de EEG en later bij de EU, werden de economen van het Instituut om advies gevraagd en daarbij was mijnheer Breimer niet altijd even diplomatiek. Naar aan-

leiding van een groot rapport dat werd gepresenteerd was zijn commentaar: "Mijnheer, u zult wel veel weten, maar u kunt niet rekenen..." Op de vraag waar hij het liefste gewerkt heeft, antwoordt mijnheer Breimer dat werken in Afrika het meest uitdagend was. "Daar was weinig infrastructuur en moest ontzettend veel geïmproviseerd worden. Dat vond ik leuk." Op een gegeven moment beviel de ambtelijke sfeer bij het instituut hem niet meer en de laatste jaren voor zijn pensionering werkte Henk Breimer in Den Haag bij een ijzerwarenbedrijf dat een flink aantal winkels had. Het leukste van die baan vond hij het contact met de mensen die daar werkten. Hij hielp ook graag als er persoonlijke problemen waren op het financiële vlak.

Kinderen en kleinkinderen

Ongeveer achttien jaar geleden is mijnheer Breimer gescheiden. Gelukkig heeft hij nog een goede relatie met zijn ex-vrouw: zij komt hem in het hospice regelmatig opzoeken. Ongeveer tien jaar geleden heeft hij een hartaanval gehad, maar dat is goed afgelopen. Verder had hij nooit gezondheidsproblemen, tot vorig jaar de prostaatkanker toesloeg. Daarna had hij regelmatig hulp nodig, die hij wel kreeg via

de thuiszorg, maar in zijn eentje in de flat blijven wonen ging niet meer. Eerst heeft hij een hospice in Gouda bezocht. Dat was wel mooi, maar te ver van zijn dochter Anne die in Warmond woont. Die zei: "Als je naar Gouda gaat, kom ik je een keer in de week opzoeken, maar hier vlakbij in Sassenheim is een mooi hospice. Daar kan ik je iedere dag bezoeken." Zoon Sipke woont in Groningen en komt ook regelmatig, net als zoon Rein die in Voorburg woont. Mijnheer Breimer vertelt dat hij een hele fijne relatie met zijn kinderen heeft, die alles voor hem regelen. Zelfs de financiën... dat doet Rein tegenwoordig. Ook de zes kleinkinderen komen regelmatig op bezoek.

Vrolijke noot aan tafel

Mijnheer Breimer heeft het bijzonder naar zijn zin bij ons: er is altijd wel iemand waarmee hij kan praten. Zowel met de gasten als met de vrijwilligers en verpleegkundigen vindt hij steeds wel een onderwerp waarover een interessant gesprek te voeren is. De tuin is zijn lievelingsplekje – daar mag hij tenminste roken – en daar kijkt hij naar de vogels. Hij heeft er een hele studie van gemaakt: waarom komen er in het vogelhuisje vlak bij zijn kamer zo weinig vogels, terwijl er in het huisje naast het paviljoen altijd zoveel zitten? Op de vogelteldag heeft hij er bij hem maar twee geteld, terwijl er aan de andere kant volop gegeten werd van hetzelfde soort voer.... Hij hoopt het hoe en waarom nog te ontdekken. De maaltijden zijn, naast de bezoekers die hij ontvangt, zijn favoriete momenten van de dag. Vanwege het gezelschap en ook "omdat er altijd lekker gegeten wordt". Soms voorziet hij ons van advies: "Zelfgemaakte appelmoes moet er niet uitzien alsof ie uit een potje komt..." En dus krijgt hij nu een appelcompôte. Henk Breimer was een onderhoudende gast aan tafel die er vaak in slaagde een vrolijke noot aan de maaltijden toe te voegen.

Henk Breimer is op 22 februari jl. in ons hospice overleden.

Leeftijdsgrens

Sinds vorig jaar is in ons hospice besloten voor de vrijwilligers een leeftijdsgrens van 75 jaar in te stellen. Een moeilijke beslissing waar – ook in Antenne, het tijdschrift voor vrijwilligers – veel discussie over geweest is.

Het is een feit dat sommige 75-jarigen fitter zijn dan sommige 65-jarigen en dat goed functioneren lang niet altijd van leeftijd afhankelijk is. Toch is het besluit om de leeftijdsgrens aan te houden genomen, vooral omdat dit duidelijkheid schept. Zo wordt voorkomen dat er moeilijke gesprekken moeten worden gevoerd met mensen die van zichzelf niet zien dat ze niet meer efficiënt kunnen werken. Ook zijn er opmerkingen gekomen van zowel gasten als familie, dat het vragen om hulp aan mensen die duidelijk in de categorie 'oud' vallen soms als bezwaarlijk wordt ervaren. Bovendien moeten de verpleegkundigen in gevallen waar fysieke kracht en snel kunnen reageren meespelen, kunnen rekenen op de vrijwilligers.

Ervaringsdeskundigen **Ton en Joep**

Om een indruk te krijgen hoe er door de vrijwilligers over dit onderwerp wordt gedacht, hebben wij een gesprek gevoerd met de eerste die ermee te maken kreeg. Joep Nieuwenhuizen heeft, na een werkzaam leven in het onderwijs, vijf jaar met heel veel voldoening in ons hospice gewerkt. Ze mist het werk in het hospice meer dan

ze dacht en heeft nog geen andere invulling voor haar vrijgekomen tijd gevonden die haar, na het geweldige werk in het hospice, waardevol lijkt. Ze vond het fijn dat ze ruim de tijd heeft gekregen om aan het afscheid te wennen. Naast Joep was Ton Hugens bij het gesprek aanwezig. Ton was weliswaar nog geen 75 jaar toen zij stopte, maar door haar uitgebreide ervaring in de zorg heeft zij een waardevolle mening over dit onderwerp. Ton heeft vele jaren in een ziekenhuis en daarna als nachthoofd in een verpleeghuis gewerkt. Vooral in deze laatste functie ging het gebrek aan tijd voor de mensen haar steeds meer tegen staan. Daarna 'werkte' zij als vrijwilliger zeer intensief als hoofverpleegkundige bij de Zonnebloem en hoewel dat werk niet echt vergelijkbaar is, viel het haar op hoeveel voldoening het gaf als ze meer tijd kon besteden aan de patiënten. Dat is een van de redenen geweest om in het hospice te gaan werken: er heerst bij ons een rust en een harmonie die in de verpleeghuizen helaas ver te zoeken is. Toch heeft zij besloten voor haar 75ste afscheid te nemen: welverdiende rust na een levenlang werkzaam geweest te zijn in de zorg. Ook Ton vertelt dat ze het werk in het hospice meer mist dan ze van te voren gedacht had.

Evaluatiegesprek

Beiden vinden dat het stellen van een leeftijdsgrens een goed idee is. Het schept duidelijkheid, zeker als er bij het introductie gesprek al op wordt gewe-

zen dat dit bij ons de norm is: dan weet iedereen ruim van te voren waar zij/hij aan toe is.

Zowel Ton als Joep geeft aan dat het een goed idee is om met de vrijwilligers na hun 70ste verjaardag ieder jaar een evaluatiegesprek te houden, waarin de vrijwilliger zelf kan aangeven of zij/hij nog door wil gaan en waarin de mening van de coördinatoren en verpleegkundigen aan de orde komt. Op deze manier zal ook een wat minder goed functioneren vóór het 75ste jaar besproken kunnen worden.

Mooi afscheid

Uit dit gesprek blijkt hoe belangrijk het is dat de vrijwilligers ruim voor de 'uiterste vervaldatum' zich kunnen voorbereiden op het naderende afscheid, maar ook dat het toch een goed idee is dat er over dit moeilijke onderwerp duidelijkheid heerst en dat het zo voor alle betrokkenen mogelijk is om met een goed gevoel afscheid te kunnen nemen van dit bijzonder dankbare werk. Belangrijk is ook dat vrijwilligers in harmonie hun hospicewerk kunnen beëindigen en dat er een mooi afscheid kan plaatsvinden dat recht doet aan hun geweldige inzet.

Vrijwilliger in beeld

Zonder vrijwilligers kan het hospice niet bestaan. Daarom brengen we weer twee vrijwilligers onder de aandacht. Ans Strobbe verzorgt wekelijks een hand- voetmassage voor de medewerkers. Op de zolder van het hospice heeft zij een sfeervolle ruimte gecreëerd waar zij wekelijks een paar uurtjes masseert. Brigitte Heinsman is als pedicure wekelijks in huis voor onze gasten.

Brigitte Heinsman

Ans Strobbe

Familiezorg

Op het moment dat genezen niet meer mogelijk is, verandert er veel. Niet alleen voor de patiënt maar ook voor de naasten. Familiezorgers of mantelzorgers, zowel jong als oud, geven zorg aan hun zieke familie. In veel gevallen gaat dit goed, maar zeker als de situatie lang duurt is, raken familiezorgers overbelast. Het evenwicht tussen draagkracht en draaglast kan verstoord raken. Om te streven dit evenwicht in stand te houden is er behoefte aan ondersteuning van het gezin of de familie als geheel, waarbij zij zowel hulp bij verstoord communicatie als bij het verwerken van de ziekte ontvangen.

De naasten zijn onmisbaar

Het zorgproces is niet alleen een proces tussen de patiënt en de professionele zorgverlener; ook de naasten zijn hierin onmisbaar. De Methode Familiezorg spitst zich toe op zorgsituaties van families die behoefte hebben aan langdurige en intensieve zorg. Door het scholingsprogramma Familiezorg leren de hospice professionals deze ondersteuning te bieden. Ook binnen de palliatieve zorg hebben gezinnen behoefte aan deze relationele ondersteuning.

Methode Familiezorg

Doelstelling van het kennismakingsprogramma Methode Familiezorg is dat de palliatieve patiënt én zijn/haar familie met hun problematiek herkend en erkend worden. Het is een bewezen methode; we maken een kwaliteitsslag naar onze gasten en hun netwerk door meer betekenis te geven aan de relatie. De scholing besteedt veel aandacht aan communicatieve vaardigheden die beroepskrachten kunnen ondersteunen in het familiegesprek. Het is de wens deze gesprekken structureel in te

voeren. Het gesprek biedt alle partijen de mogelijkheid om wensen en verwachtingen, in relatie tot elkaar of ten aanzien van de zorg in het hospice, uit te spreken.

Missie en kernwaarden

De Methode Familiezorg sluit aan bij de missie en kernwaarden van Hospice Duin- en Bollenstreek. We willen bijdragen aan een goede laatste levensfase van de opgenomen gast. De familie en het netwerk van de gast spelen hier een belangrijke en vaak grote rol in. Zij zijn nauw betrokken bij het zorgproces en daarom vinden wij het belangrijk vanaf de start een goede band te hebben met elkaar. Op het moment dat zorgverleners, vrijwillig dan wel professioneel, gevraagd worden zorg te verlenen dienen ze rekening te houden met het persoonlijke verhaal en relaties binnen het familiesysteem. De wijze waarop zorgverleners dat doen bepaalt de kwaliteit van de zorg die gegeven wordt aan de gast en zijn familie.

Hoog bezoek!

Op 2 maart j.l. kwamen drie burgemeesters op bezoek in ons hospice. De aanleiding hiervoor lag in de benoeming van één van onze vrijwilligers als 'mantelzorger van het Jaar'. Ria de Rooij werd hiertoe begin januari 2015 uitgeroepen in de gemeente Hillegom. Gedreven als Ria is, heeft zij van de gelegenheid gebruik gemaakt om de VPTZ (Vrijwilligers Palliatieve Thuis Zorg) weer eens goed onder de aandacht van burgemeester en college te brengen. Daar er in ons werkgebied drie burgemeesters vrij recent zijn aangesteld, werden de collega's van Teylingen en Lisse benaderd om

eensgezind de tocht naar Sassenheim te maken. In het tuinpaviljoen werden mevrouw C. Breuer, mevrouw L. Spruit en dhr. A. van Erk, van respectievelijk Teylingen, Lisse en Hillegom ontvangen en

V.l.n.r.: Evelien van Duin, burgemeester Breuer van Teylingen, burgemeester Van Erk van Hillegom, Ria de Rooij en burgemeester Spruit van Lisse.

is veel informatie uitgewisseld. Ria vertelde over het mooie en dierbare werk in de thuiszorg en Evelien vertelde over de gang van zaken in en rond het hospice. Onder de indruk van alle verhalen en na een rondleiding door ons mooie huis gingen zij huiswaarts. Onze felicitaties gaan uit naar Ria, die met hart en ziel betrokken is bij de zorg aan onze medemens en de nominatie helemaal verdient! Prachtig dat zij naast de persoonlijke aandacht die ze verdient toch weer het vizier weet te richten op die ander en onze vrijwilligerszorg weet te promoten zodat anderen deze op waarde kunnen schatten.

Beeldende begeleiding in het hospice

het onzegbare toch geuit kan worden. Het maken en nalaten van eigen gemaakte cadeautjes draagt bij aan een gevoel van zingeving.

Beeldende ontmoetingen

Dankzij een subsidie van KWF Kankerbestrijding kan Beeldende begeleiding nu ook in andere hospices worden geïntroduceerd. Hospice Duin en Bollenstreek is één van de acht hospices die in 2015 deel gaat uitmaken van het project "Beeldende begeleiding in de hospicezorg". Karin Brandt is projectleider en zal dit jaar ondersteuning geven aan de medewerkers en vrijwilligers om deze vorm van begeleiden een plek te gaan geven in ons hospice. Marianne Melgers zal vanuit het project in 2015 beschikbaar zijn als beeldend begeleider voor hospice Duin en Bollenstreek voor dertig beeldende ontmoetingen met bewoners en/of hun naasten. Het project richt zich op het toevoegen van Beeldende

In hospice Laurens Cadenza in Rotterdam wordt sinds een aantal jaar Beeldende begeleiding aangeboden als vorm van complementaire zorg. Beeldende begeleiding is individuele begeleiding van bewoners en/of hun naasten. Uit de praktijk in Cadenza blijkt dat bezig zijn met beeldend materiaal op eigen wijze emotionele ondersteuning geeft in de laatste levensfase. Het draagt bij aan de kwaliteit van leven. Het brengt ontspanning en het schilderen of boetsen geeft bewoners soms onverwacht "een andere taal" waarin

begeleiding als extra dimensie aan de hospicezorg, met als doel een ontwikkeling op gang brengen waarin deze vorm van begeleiden binnen de hospicesetting een vanzelfsprekende mogelijkheid is voor kankerpatiënten en/of hun naasten en actief en afgestemd op iedere individuele cliënt wordt aangeboden. Voor meer informatie over het project kunt u een kijkje nemen op: www.leerhuizenpalliatievezorg.nl bij 'Beeldende begeleiding'. Aanvullende informatie over Beeldende begeleiding en Karin Brandt vindt u op: www.karinbrandt.nl.

Nieuwe bestuursleden stellen zich voor

Sinds 1 januari 2015 ben ik, Aria Guijt, lid van het bestuur van het Hospice Duin- en Bollenstreek. In het bestuur vervul ik de functie van secretaris. Ik ben 52 jaar en geboren en getogen in Katwijk. Ik woon daar nog steeds met veel plezier. Ik ben getrouwd met André en moeder van Ellina en Andries. Ik ben werkzaam als adviseur P&O. Nu bij de rechtbank Amsterdam en daarvoor in de zorgsector (verpleeghuis- en verzorgingshuiszorg en thuiszorg). Daarnaast ben ik o.a. gastdocent aan de Hogeschool Leiden en mantelzorger voor mijn ouders.

Het Hospice Duin- en Bollenstreek vind ik een belangrijke voorziening. Het biedt de mogelijkheid om de laatste fase van het leven door te brengen in een huiselijke omgeving. Vanuit de gedachte daar een bijdrage aan te kunnen leveren heb ik gereageerd op de advertentie waarin een lid van het bestuur werd gevraagd. Met veel plezier ben ik in januari jl. gestart. Samen met de collega-bestuurders, de

manager, medewerkers en vrijwilligers zet ik mij graag in voor het hospice.

Aria Guijt

Graag stel ik mij aan u voor. Mijn naam is Willem Loos, 59 jaar oud. In de zomer van 1970 kwam ik met mijn ouders in Lisse wonen. Ik ben getrouwd met

Willem Loos en Aria Guijt

Jeanette en we hebben 2 studerende dochters die allebei nog gezellig thuis wonen. In het dagelijks leven werk ik

voor de gemeenten Voorschoten en Wassenaar als senior adviseur I&A (automatisering). Bestuurlijke ervaring heb ik opgedaan in de gemeenteraad van Lisse. Ik ben 16 jaar raadslid geweest.

Mijn eerste kennismaking met het Hospice Duin- en Bollenstreek was in de gemeenteraad. Mijn collega raadslid en mede oprichter van het Hospice Hans Bet, kon ons er in de beginjaren van overtuigen dat een eigen hospice in de streek in een grote behoefte zou gaan voorzien. Zijn woorden zijn zeker uitgekomen. Als dan enkele jaren later je eigen moeder vier maanden in het hospice te gast is, weet je het helemaal zeker. Deze voorziening is niet meer weg te denken in onze streek. De liefdevolle verzorging en aandacht die zij kreeg in haar laatste maanden zal ik echt nooit vergeten.

Het was daarom mijn ambitie om mij in te gaan zetten voor het hospice. De bestuurslid vacature kwam dan ook precies op het goede moment. Ik hoop de komende jaren mijn bijdrage te kunnen leveren aan het goed functioneren van het hospice.

Willem Loos

Vrienden van het Hospice

Het Hospice is grotendeels afhankelijk van sponsoring, giften en donaties. Ook U kunt ons steunen door lid te worden van de Stichting Vrienden van het Hospice. De minimale bijdrage is € 15,- per jaar. Mail uw aanmelding naar vrienden@hospiceduinenbollenstreek.nl of stuur onderstaande kaart in.

Vriendenkaart

Ja, ik meld mij aan als vriend van het Hospice.

Naam Dhr. /Mevr.
Adres
Postcode/Woonplaats
Telefoonnummer
E-mail
Mijn jaarlijkse bijdrage is €..... per jaar (minimaal € 15,-)
Datum Handtekening

s.v.p. in een gefrankeerde envelop sturen aan: Stichting Vrienden Hospice Duin- en Bollenstreek
Hoofdstraat 51
2171 AR Sassenheim

Of mailen naar vrienden@hospiceduinenbollenstreek.nl. U kunt ons telefonisch bereiken op 0252-227139.

Colofon
Opmaak en druk: Drukkerij Flora Lisse
Redactie: Carine Atzei, Evelien van Duin,
Marfried Kortekaas, Lisette van der Lans
Eindredactie: Tot en Met producties Lisse

Drukkerij Flora en Tot en Met producties zijn sponsor van de nieuwsbrief van het Hospice Duin- en Bollenstreek.

Aan deze uitgave werkten mee: Karin Brandt, Dhr. Breimer, Aria Guijt, Brigitte Heinsman, Willem Loos en Ans Strobbe.

Contactadres:
Hospice Duin- en Bollenstreek
Hoofdstraat 51
2171 AR Sassenheim
www.hospiceduinenbollenstreek.nl
@: info@hospiceduinenbollenstreek.nl
T: 0252 227139
F: 0252 225888

Stichting Vrienden
@: vrienden@hospiceduinenbollenstreek.nl
Bankrekening: NL81RABO 0131 2886 79
T: 0252 227139